

Sprawozdanie za rok 2019 dotyczące
pracy Zespołu Interdyscyplinarnego
ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
w Gminie Białe Błota z uwzględnieniem
działań podjętych w ramach „Gminnego
Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie”

„Nikt w rodzinie nie zasługuje na przemoc. Jest nieprawdą, że bite dziecko staje się bardziej posłuszne, maltretowana żona nie zdradza, a poniewierany mąż bardziej dba o rodzinę. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu, tworzy błędne koło w stosunkach międzyludzkich i wcześniej czy później odbija się negatywnie. Nie ma w tej przemocy niczego, co w cywilizowanym świecie przemawiałoby za jej stosowaniem, co byłoby warte polecenia”.¹

Białe Błota 2020 r.

¹ I. Pospiszyl: Przemoc w rodzinie, WSZiP, Warszawa 1998, s.5.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. To dzięki rodzinie w człowieku kształtuje się system wartości, styl życia, osobowość oraz przekonania i system moralny, którym się kierujemy. Rodzice są dla swoich dzieci przewodnikami po świecie i jego krętych drogach. Zadaniem opiekunów jest wskazywanie i wyjaśnianie co jest dobre, a co złe, co właściwe, a co niepoprawne. Na rodzicach spoczywa obowiązek pomocy w oddzielaniu wartości od antywartości. Realizacja tych obowiązków jest niemożliwa kiedy w rodzinie dochodzi do przemocy między jej członkami.

U Arystotelesa „tabula rasa to niezapisana tablica, jaką według niego jest człowiek zaraz po urodzeniu, a która zostaje zapisana stopniowo w ciągu życia i zdobywania doświadczeń”.

Ważną kwestią w tym zakresie jest proces naśladownictwa i identyfikacji polegający na powtarzaniu czynności i zachowań osób dorosłych oraz ich cech indywidualnych przez dziecko. Jeżeli rodzice będą darzyli się wzajemnym szacunkiem i zrozumieniem, dzieci w przyszłości zakładając swoje rodziny będą w takich wartościach żyć. W przypadku zaburzenia podstawowych zasad, braku szacunku, łamania reguł, istnieje zagrożenie, że dzieci będą powielać sposób funkcjonowania opiekunów, ponieważ takich wartości i postaw nauczyli się od rodziców.

Zespół interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym dysfunkcją. Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach.

Osoby, które doznają przemocy potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, materialnej, a także tak ważnego wsparcia emocjonalnego. Dlatego przeciwdziałanie przemocy w rodzinie niewątpliwie nie może opierać się wyłącznie na działalności jednej instytucji, ponieważ żadna z nich nie posiada wystarczających narzędzi, kompetencji i możliwości rozwiązania problemów rodzin uwikłanych w przemoc.

Przemoc w rodzinie w wielu środowiskach nadal traktowana jest jako temat tabu, temat wstydlivy, upokarzający i często informacje o tym zjawisku nie opuszczają domów, w których dochodzi do dramatów i tragedii. Mimo rosnącej liczby kampanii społecznych, nagłaśniania problemu przemocy oraz edukacji w tym zakresie osoby doznające przemocy nie mają w sobie tyle siły, determinacji i odwagi aby opowiedzieć o swoich przeżyciach komuś

bliskiemu lub odpowiednim służbom. Podzielenie się przeżyciami pomogłoby w obiektywnej ocenie sytuacji, w poczuciu ulgi, ale przede wszystkim w podjęciu decyzji, co do dalszego postępowania i stworzenia planu pomocy.

Ideą zespołów interdyscyplinarnych jest stworzenie wspólnej płaszczyzny dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą rodzinom. Interdyscyplinarność ma wiele zalet. Między innymi jest to szybki przepływ informacji pomiędzy służbami, możliwość podjęcia działań, które zostały zaplanowane i skoordynowane. Pozwala to aby działania te nie powielaly się i nie wykluczały wzajemnie.

DANE STATYSTYCZNE

Tabela nr 1

Liczba Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	1
--	----------

Tabela nr 2

Liczba posiedzeń Zespołu w 2019 roku	5
---	----------

Tabela nr 3

Liczba posiedzeń grup roboczych	100
--	------------

Tabela nr 4

Liczba osób objętych pomocą Zespołu i grup roboczych w roku 2019		
ogółem		186
w tym kobiety	ogółem	53
	w tym niepełnosprawne	2
	w tym starsze	6
w tym mężczyźni	ogółem	50
	w tym niepełnosprawni	5
	w tym starsi	3
w tym dzieci	ogółem	83
	w tym niepełnosprawne	1

Tabela nr 5

Liczba rodzin wobec których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w 2019 roku		
ogółem		39
liczba powołanych grup roboczych		33
liczba osób objętych pomocą grup roboczych		
ogółem		137
w tym kobiety	ogółem	40
	w tym niepełnosprawne	2
	w tym starsze	5
w tym mężczyźni	ogółem	39
	w tym niepełnosprawni	3
	w tym starsi	3
w tym dzieci	ogółem	58
	w tym niepełnosprawne	4

Tabela nr 6

Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa w roku 2019		
ogółem	137	
w tym	medycznego	13
	psychologicznego	55
	prawnego	49
	socjalnego i rodzinnego	137
	terapeutycznego	69
	pedagogicznego	45

Tabela nr 7

Wszczywanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty		
liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - A”	ogółem	39
	w tym przez Policję	27
	w tym przez przedstawicieli oświaty	0
	w tym przez przedstawicieli ochrony zdrowia	0
	w tym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0
	w tym przez przedstawicieli pomocy społecznej	9
	przekazane z innych zespołów interdyscyplinarnych	3
	przekazane do prowadzenia do innego zespołu interdyscyplinarnego	1
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta - C” przez członków grupy roboczej	26	
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta - D” przez członków grupy roboczej	22	

Tabela nr 8

liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2019 roku	53
liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w 2019 r.	39
liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w 2018 r.	14

Tabela nr 9

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w 2019 roku		
ogółem		44
w wyniku	ustania przemocy w rodzinie	32
	brak zasadności podejmowania działań	14

Tabela nr 10

Ilość osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie		
liczba osób, które przystąpiły do programu	ogółem	0
	liczba osób które ukończyły program	0

Tabela nr 11

Ilość zawiadomień do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 kk	
ogółem	10
w tym złożonych przez Zespół lub grupę roboczą	4
w tym przez osobę pokrzywdzoną	6
sprawy umorzone w 2019 roku	8
sprawy zakończone wyrokiem skazującym w 2019 roku	3
ilość osób osadzonych w 2019 roku	1
sprawy w toku	3

Tabela nr 12

ilość zawiadomień do Sądu o sytuacji małoletnich dzieci złożonych przez Zespół lub grupę roboczą	17
ilość wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do poddania osób leczeniu odwykowemu	18
ilość zawiadomień do Sądu o skierowanie na leczenie psychiatryczne bez zgody uczestnika postępowania złożonych przez Zespół lub grupę roboczą	0

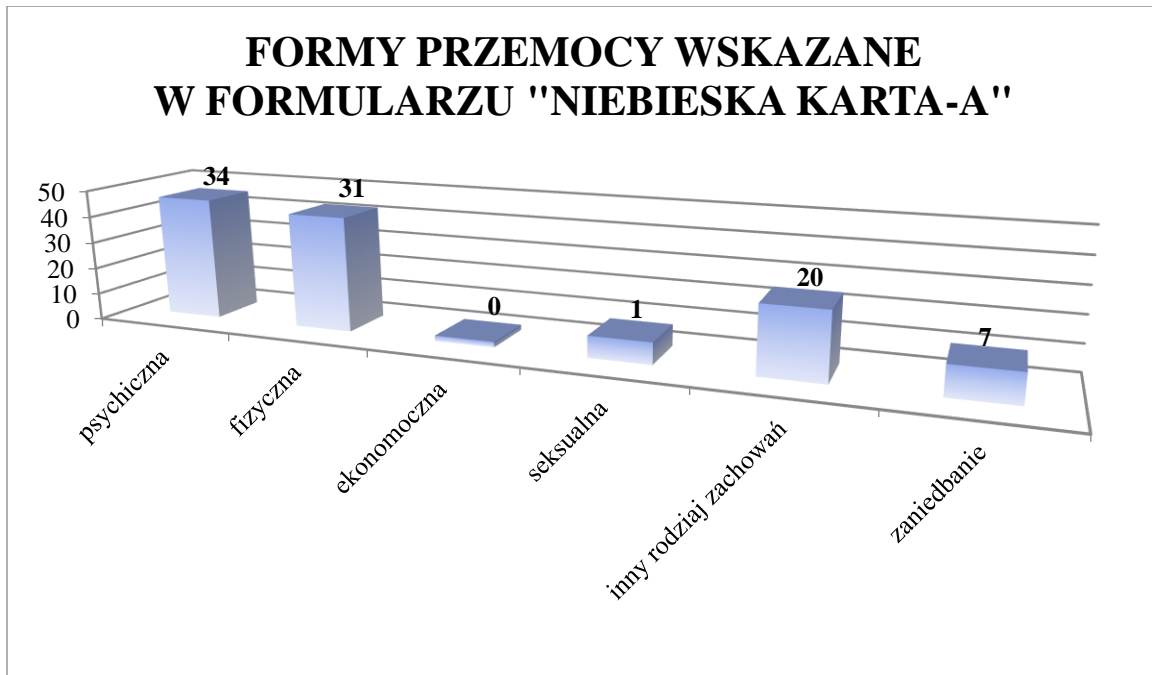
Tabela nr 13

Izolacja osoby stosującej przemoc w rodzinie	
ogółem o nakazie opuszczenia lokalu	5
w tym przez Sąd Wydział Cywilny (art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)	2
w tym przez Prokuraturę	3
w tym przez Sąd Wydział Karny	0
ogółem o zastosowaniu środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania /kontaktowania/dozór policji	3
ilość wyroków eksmisyjnych dla osób stosujących przemoc	0
zakaz zbliżania wydane przez Sąd Wydział Karny	0

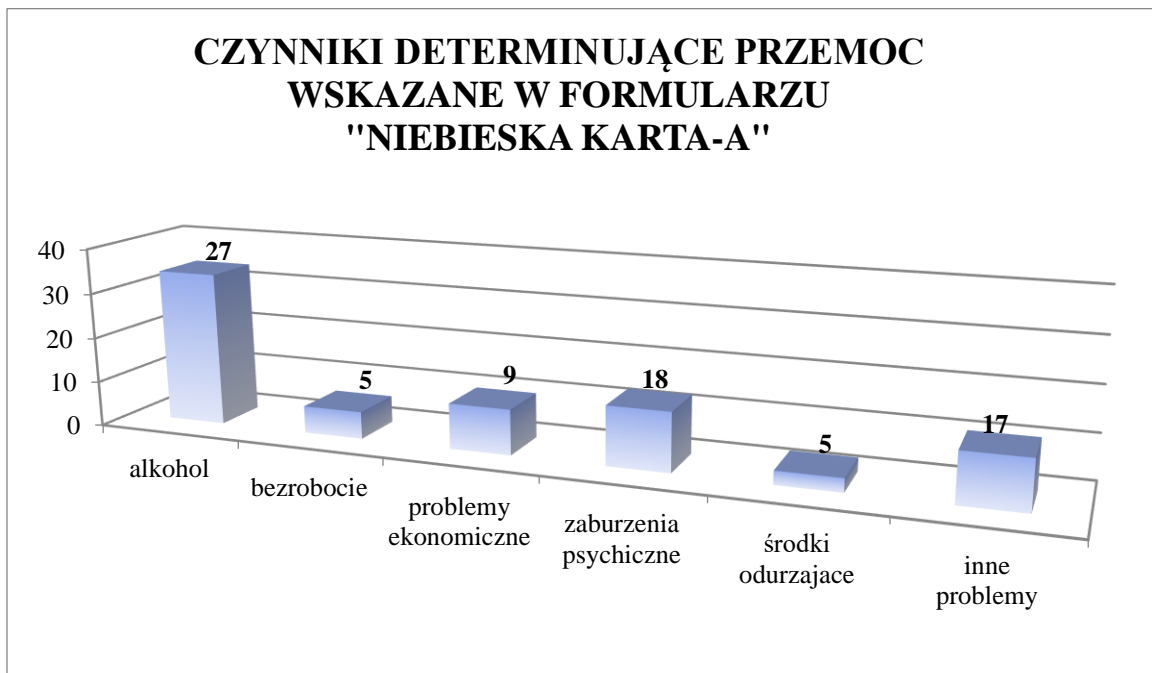
Tabela nr 14

Współpraca Zespołu z innymi instytucjami	
ilość korespondencji wychodzącej z siedziby Zespołu	703
ilość korespondencji przychodzącej do siedziby Zespołu	139

Wykres nr 1

Wykres nr 2

- W roku 2019 nie umieszczono żadnej rodziny w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach.
- W roku 2019 z terenu Gminy Białe Błota umieszczono jedno małoletnie dziecko w trybie art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. *w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 czyn zabroniony § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.*

W 2019 roku wszczęto 39 procedur „Niebieskie Karty”. Zaobserwowany jest spadek niż w latach poprzednich (w roku 2017 - 46 w roku 2018 - 44).

Liczba posiedzeń grup roboczych wyniosła (100 posiedzeń) jest to mniej, niż w roku 2018 (140 posiedzenia). Wynikiem mniejszej liczby posiedzeń grup roboczych jest fakt, iż osoby podejrzane o stosowanie przemocy zamieszkiwały poza terenem Gminy Białe Błota i sprawy zostały kierowane do Zespołów Interdyscyplinarnych zgodnie z miejscem zamieszkania. Innym powodem był fakt niestawiania się przez osoby zainteresowane na posiedzenia grup roboczych. Pomimo, iż były wielokrotnie wzywane, zapraszane i motywowane do podjęcia współpracy. Takie osobny każdorazowa korespondencyjnie otrzymywały informator z danymi teleadresowymi placówek, w których mogą uzyskać pomoc.

W roku 2019 odnotowano 5 procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte niezasadnie (np. nieletni wskazany jako podejrzany o stosowanie przemocy lub osoba podejrzana o stosowanie przemocy niezamieszkującą z rodziną). W w/w przypadkach rodzina została objęta pracą socjalną oraz został poinformowany Sąd Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W roku sprawozdawczym 1 procedura została przekazana do prowadzenia Zespołowi Interdyscyplinarnemu w Bydgoszczy w związku z faktem, iż dotyczyła członka grupy roboczej.

Jak każdego roku czynnikiem determinującym zachowania przemocowe w Gminie Białe Błota jest alkohol rok 2019 (34 przypadki), rok 2018 (30 przypadki), roku 2017 (34 przypadki). Wysokim wskaźnikiem wywołującym zachowania przemocowe są „Inne problemy” (tj. konflikty, zdrady, zazdrości, niskie kompetencje opiekuńczo - wychowawcze, wcześniejsze kary do przestępstwa z użyciem przemocy). W roku 2019 odnotowano (17 przypadków) co oznacza spadek niż w roku 2018 (20). Po raz pierwszy w roku

sprawozdawczym odnotowano 1 przypadek gdzie czynnikiem determinującym przemoc była kultura i tradycja osoby stosującej przemoc.

W roku 2019 zaobserwowano znaczną ilość procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w rodzinach gdzie osobami doświadczającymi przemocy są bezpośrednio dzieci. W roku 2017 odnotowano (4 przypadki), w roku 2018 (12 przypadków) natomiast w roku 2019 (10 przypadków). Z analizy dokumentów, obserwacji rodzin i podjętych działań w 7 przypadkach, stwierdzono, iż małoletnie dzieci bezpośrednio doświadczały przemocy, natomiast w 3 przypadkach wynikiem wszczęcia procedury było brak ostrożności dziecka podczas zabawy oraz telefoniczne zgłoszenie osoby obcej, które nie zostało potwierdzone. Czynnikiem poprzez, które dzieci bezpośrednio doświadczały przemocy to alkohol i zaniedbania opiekunów.

W liczbie wypełnianych formularzy przodują Funkcjonariusze Policji oraz pracownicy pomocy społecznej. W 2019 roku nie odnotowano żadnej procedury wszczętej przez inne podmioty do tego uprawnione tj. oświata, ochrona zdrowia i Gminna Komisja Rozwiązywania Alkoholowych. Przyjęto natomiast do Zespołu w Białych Błotach 3 procedury, przekazane z innych Zespołów.

W roku 2019 nie umieszczono żadnej rodziny w całodobowej specjalistycznej placówce dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Wiele rodzin nie korzysta z tego typu placówek z uwagi na zmiany w prawie, które umożliwiają wydanie nakazu opuszczenia lokalu przez sprawcę przemocy w rodzinie oraz zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy jako środki zapobiegawcze.

W roku sprawozdawczym odnotowano 1 przypadek umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo wychowawczej w trybie interwencyjnym.

W roku 2019 zostały wydane 2 postanowienia przez Prokuraturę z zastosowaniem środków zapobiegawczych w postaci: nakazu opuszczenia lokalu, zakazu zbliżania/kontaktowania się, dozoru Policji, w roku 2018 (4 postanowienia), 2017 (16 postanowień). Głównym powodem spadku w/w środków jest dobrowolne opuszczenie lokalu przez osobę podejrzaną o stosowanie przemocy. Ponadto osoby doznające przemocy mają większą świadomość o prawach, z których mogą skorzystać i składają osobiście wnioski do Sądu o nakazie opuszczenia lokalu w trybie 11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w roku 2019 - 2 przypadki, (w roku 2018 - 0, a w roku 2017 - 2 przypadki).

W ramach procedury „Niebieskie Karty” rodziny w których jest prowadzona procedura w Gminie Białe Błota mają prawo do uzyskania bezpłatnej pomocy m.in. w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego przy GOPS w Białych Błotach tj. psychologicznego, prawnego, terapeutycznego, zawodowego i rodzinnego. Ponadto rodziny te uzyskują pomoc w postaci interwencji kryzysowej, wsparcia, poradnictwa medycznego. W myśl ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pomoc medyczna wiąże się również z koniecznością przeprowadzenia badania lekarskiego w celu ustalenia uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania stosownego zaświadczenia lekarskiego. Poprzez interdyscyplinarne działania służb w pracy przy procedurze „Niebieskie Karty” podejmowane są również oddziaływania w celu bezpiecznego schronienia, ochrony przed dalszym krzywdzeniem członków rodziny, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakazu kontaktowania się i zbliżania oraz pomocy w uzyskaniu mieszkania socjalnego.

Opracowanie:

1. Magdalena Wojciechowska
Starszy Pracownik Socjalny - Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego
2. Joanna Tajl
Starszy Pracownik Socjalny – Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego